

ผลการใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติ ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดี ต่อวิชาชีพครูของนิสิตศึกษาศาสตร์

(The Effects of Action Research Processes on Professional
Experiences to Foster Positive Attitudes towards the
Teaching Profession of Students in Teacher Education)

ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย*

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเจตคติที่
คือต่อวิชาชีพครูของนิสิตศึกษาศาสตร์ ที่ได้รับ
การฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้
กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติกับการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้วิธีตามปกติ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ ได้แก่ นิสิต
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 3 ปี
การศึกษา 2543 จำนวน 32 คน แบ่งออกเป็นสอง
กลุ่ม คือกลุ่มทดลองจำนวน 16 คน และกลุ่ม
ควบคุมจำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ได้แก่ แผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้
กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติ แผนการฝึกประสบ
การณ์วิชาชีพโดยใช้วิธีตามปกติ และแบบสอบ

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี

ถามเจตคติต่อวิชาชีพครู ผลการวิจัยพบว่า

(1) หลังจากทีมนิสิตได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติแล้ว มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูสูงกว่าก่อนได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(2) หลังจากทีมนิสิตได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยวิธีตามปกติแล้ว มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูสูงกว่าก่อนได้รับการฝึก

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) นิสิตที่ได้รับการฝึกประสบการณ์การณวิชาชีพ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติกับนิสิตที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้วิธีตามปกติ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปว่าการใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูส่งผลต่อเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูของนิสิตศึกษาศาสตร์

Abstract

The purposes of this experimental research were to study and compare the positive attitudes towards the teaching profession of students in teacher education, who have had professional experiences in school, by using the action research processes and the conventional processes. The sample group of this study was thirty-two third year students of the Faculty of Education, Burapha University, in the academic year 2000; they were separated to two groups, one was an experimental group of sixteen subjects, and the other one was a control group of sixteen subjects. The instruments were professional experience plans through the action research processes, professional experiences plans through the conventional process, and a teaching profession attitudes questionnaire.

The results of this research were as follows: (1) Positive attitudes towards the teaching profession of students in teacher education, after professional experiences through the action research processes were statistically significantly higher than before at .01 level. (2) Positive attitudes towards teaching profession of students in teacher education, after professional experiences through the conventional process, were statistically significantly higher than before at .01 level. (3) positive attitudes towards teaching profession of students in teacher education in the experimental group, and the control group, were statistically significantly different at .01 level. The conclusion of this research was that the action research processes, using professional experiences, had more effects towards promoting positive attitudes in teaching profession of students in teacher education.

ความเป็นมา

ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการที่จะช่วยให้การปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากครูมีความใกล้ชิดและเกี่ยวข้องโดยตรงในทางปฏิบัติกับการปฏิรูปการศึกษา ดังที่ อมรวิชช์ นาครทรรพ (2542, หน้า 35) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า ถ้าจะรณรงค์เพื่อการปฏิรูปการศึกษาจริงๆ แล้วเรื่องครูเป็นเรื่องใหญ่ที่สุด ครูรุ่นใหม่ต้องเป็นครูที่มีความรับผิดชอบ มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น การคัดครูรุ่นใหม่ต้องทำกันอย่างจริงจัง แต่ต้องยอมรับว่าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับตัวครูและวิชาชีพครูอยู่ไม่น้อย ปัญหาเกี่ยวกับการผลิตและพัฒนาครูเป็นปัญหาที่น่าหนักใจมากทั้งในแง่วิธีการผลิตครูรุ่นใหม่และในการพัฒนาครูประจำการ ตามความเห็นของ รุ่ง แก้วแดง (2541, หน้า 217) สรุปได้ว่าในปัจจุบันวิชาชีพครูตกต่ำลงเกือบทุกด้านจนเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าปัญหาครูเป็นวิกฤติที่รุนแรงและส่งผลกระทบถึงคุณภาพการศึกษาของชาติโดยตรง มีผลการวิจัยยืนยันว่า ผู้เข้าเรียนครูไม่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู (มนตรี จุฬาวรรณทล. 2543, หน้า 6) สังคมทั่วไปคงไม่ต้องการครูที่มีเพียงความรู้และทักษะการสอนเท่านั้น การเตรียมครูเข้าสู่ยุคใหม่ต้องเน้นเรื่องความรู้ทักษะและเจตคติควบคู่กันไปอย่างเหมาะสม

การวิจัยเชิงปฏิบัติ (action research) เป็นการวิจัยประเภทหนึ่งที่มีขั้นตอนเหมาะสมกับการนำไปใช้เป็นกระบวนการในการพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะต่างๆ ที่พึงประสงค์ ทั้งนี้ในต่างประเทศได้มีการใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติในการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างกว้างขวาง ดังเช่นกิบส์ (Gibbs, 1995, p.21) ได้เสนอยุทธวิธีในการเปลี่ยนแปลงความคิดรวบยอดของครูต่อการสอน และการเรียนโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติเป็นแนวทาง การวิจัยเชิงปฏิบัติได้รับการยอมรับและใช้อย่างแพร่หลายสำหรับเป็นรูปแบบในการเปลี่ยนแปลงการสอนและหลักสูตร โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา มีการนำวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติไปประยุกต์ใช้ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ นอกนั้นยังมีผลงานวิจัยต่างๆ ที่สรุปว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติมีคุณค่าและเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เหมาะสมกับการใช้เพื่อพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนคุณลักษณะของครูได้ดี เนื่องจากกระบวนการทำงานในหน้าที่ของครูสอดคล้องกับกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติ

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงการนำวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติ ไปทดลองใช้กับนิสิตศึกษาศาสตร์ ซึ่งกำลังศึกษาเล่าเรียนเตรียมพร้อมที่จะไปเป็นครูในอนาคต เพื่อศึกษาผลของการใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ว่าจะสามารถพัฒนาเจตคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตศึกษาศาสตร์ได้หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูของนิสิตศึกษาศาสตร์ที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
2. เพื่อศึกษาเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูของนิสิตศึกษาศาสตร์ที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้วิธีตามปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูของนิสิตศึกษาศาสตร์ ก่อนและหลังได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
4. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูของนิสิตศึกษาศาสตร์ ก่อนและหลังได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้วิธีตามปกติ
5. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูของนิสิตศึกษาศาสตร์ที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการกับการใช้วิธีตามปกติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ทราบว่ากระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติเมื่อนำไปใช้เป็นวิธีในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนิสิตศึกษาศาสตร์แล้วสามารถช่วยให้บัณฑิตมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูเพิ่มขึ้น ทำให้ได้วิธีการที่เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับนำไปใช้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้แก่นิสิตศึกษาศาสตร์ในสถาบันผลิตครูต่าง ๆ เพื่อให้ได้ครูที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูอย่างแท้จริง

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูของนิสิตศึกษาศาสตร์หลังได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติสูงกว่าก่อนได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
 2. เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูของนิสิตศึกษาศาสตร์หลังได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้วิธีตามปกติสูงกว่าก่อนได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
 3. เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูของนิสิตศึกษาศาสตร์ที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติแตกต่างจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้วิธีตามปกติ
- ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ได้แก่ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 298 คน แบ่งออกเป็น 10 ห้องเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 32 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มจับฉลากห้องเรียนจำนวน 1 ห้อง จากนั้นสุ่มแบ่งกลุ่มนิสิตเป็น 2 กลุ่ม (random assignment) ได้กลุ่ม ละ 16 คน และสุ่มจับฉลากอีกครั้งว่ากลุ่มใดเป็นกลุ่มทดลอง กลุ่มใดเป็นกลุ่มควบคุม

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

3.1.1 การใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติ

3.1.2 การใช้วิธีตามปกติ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

4. ระยะเวลา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 เป็นเวลา 14 สัปดาห์ ใช้เวลาทดลองสัปดาห์ละ 4 คาบ คาบละ 50 นาที

5. เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ วิชา 404362 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2 ตามหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2541 ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

6. สถานที่ใช้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้แก่ โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธา อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติ เป็นแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 5 แผน ในแต่ละแผนมีกิจกรรมครอบคลุมกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติอย่างครบถ้วนทั้ง 5 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดแนวคิดทั่วไป การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การสังเกตผล และการสะท้อนผล โดยใช้เวลาดทดลอง

แผนละ 3-4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบ คาบละ 50 นาที แผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่สร้างขึ้นมีดังนี้

1.1 แผนการฝึกปฏิบัติงานธุรการ

ในชั้นเรียน ใช้เวลา 16 คาบ

1.2 แผนการฝึกปกครองนักเรียน

เป็นกลุ่มย่อย ใช้เวลา 12 คาบ

1.3 แผนการฝึกสร้างและใช้สื่อ

การสอน ใช้เวลา 12 คาบ

1.4 แผนการฝึกสอนนักเรียนเป็น

รายบุคคล ใช้เวลา 12 คาบ

1.5 แผนการฝึกเตรียมบทเรียน

และการสอนนักเรียนทั้งชั้น

ใช้เวลา 12 คาบ

2. แผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้วิธีตามปกติ เป็นแผนการฝึกประสบการณ์ประจำวิชา 404362 ประสบการณ์วิชาชีพ 2 ที่ใช้อยู่เป็นปกติ ใช้เวลาดทดลองทั้งแผน 14 สัปดาห์ โดยไม่ได้แบ่งออกเป็นแผนย่อยเหมือนกับแผนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในกลุ่มทดลอง กิจกรรม ของแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยวิธีตามปกตินี้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การชี้แจงทำความเข้าใจ การเสริมความรู้เบื้องต้น การเตรียมการฝึกปฏิบัติการฝึกปฏิบัติจริงในโรงเรียนและการสัมมนาสรุป

3. แบบสอบถามวัดเจตคติ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert)

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองที่มีการสุ่มหน่วยตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (random assignment) มีการสอบก่อนและหลังทดลอง ที่เรียกว่า The Pretest-Posttest Control Group Design (Gay, 1992, p. 322) เริ่มจากประชุมชี้แจงทำความเข้าใจรายละเอียดประจำวิชา และวิธีการเรียนให้นักศึกษาเข้าใจทั้งสองกลุ่ม จากนั้นวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูทั้งสองกลุ่มโดยใช้แบบสอบถามวัดเจตคติฉบับเดียวกัน ทำการทดลองโดยจัดกิจกรรมตามแผนฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติกับกลุ่มทดลอง และจัดกิจกรรมตามแผนฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้วิธีตามปกติกับกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยเป็นผู้อำนวยความสะดวกทั้งสองกลุ่ม นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานด้วยตนเองภายใต้การดูแลของครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนวัดควนคูร์ศรีพรหม และมีการสัมมนาในกลุ่มย่อยที่คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองแล้วทำการวัดเจตคติต่อวิชาชีพครูทั้งสองกลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้สูตรสถิติ ดังนี้

1. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้สูตร t-test แบบ dependent sample

2. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ใช้สูตร t-test แบบ independent sample ที่มีข้อตกลงว่าความแปรปรวนของประชากรไม่เท่าเทียมกัน

ผลการศึกษาค้นคว้า

1. นิสิตศึกษาศาสตร์หลังจากที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติแล้ว มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูในระดับดีมาก

2. นิสิตศึกษาศาสตร์หลังจากที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้วิธีตามปกติแล้ว มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูในระดับดีมาก

3. นิสิตศึกษาศาสตร์หลังจากได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติแล้ว มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูสูงกว่าก่อนได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นิสิตศึกษาศาสตร์หลังจากได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้วิธีตามปกติแล้ว มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูสูงกว่าก่อนได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. นิสิตศึกษาศาสตร์ที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูแตกต่างจากนิสิตที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยใช้วิธีตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติไปใช้เป็นกิจกรรมหลักในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้กับนิสิตศึกษาศาสตร์ เนื่องจากผลการวิจัยบ่งชี้ว่าเป็นวิธีการที่ใช้ได้ผลดี สามารถใช้เสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ให้แก่นิสิตศึกษาศาสตร์ได้

2. ควรนำกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติไปประยุกต์ใช้เป็นกิจกรรมในการให้นิสิตศึกษาศาสตร์ใช้ในระหว่างฝึกสอน เนื่องจากฝึกสอนเป็นรายวิชาที่มีลักษณะเช่นเดียวกับรายวิชาประสบการณ์วิชาชีพครู คือ เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ตรงให้แก่ นิสิตเหมือนกันและเป็นรายวิชาที่ต้องจากรายวิชาประสบการณ์วิชาชีพ ทำให้เกิดความต่อเนื่องเป็นอย่างดี

3. ควรนำกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติไปประยุกต์ใช้เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ของนิสิตในรายวิชาอื่นๆ ที่ต้องเน้นการฝึกทักษะปฏิบัติ และเสริมสร้างคุณลักษณะด้านจิตใจ เช่น วิชา การสอนทั่วไป วิชาจริยธรรมวิชาชีพครู วิชา การสอนแบบจุลภาค เป็นต้น

4. ควรนำวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติไปประยุกต์ใช้เป็นวิธีการอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูอย่างกว้างขวางทั้งครูประจำการ และนิสิตศึกษาศาสตร์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงผลการใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติในการเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูของนิสิตศึกษาศาสตร์ที่มีเพศ ชั้นปี สาขาวิชาแตกต่างกัน เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้นกว่า การที่กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติสามารถใช้เสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูของนิสิตศึกษาศาสตร์ที่พบในการวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรอื่นๆ ที่ร่วมกันส่งผลอยู่ด้วยหรือไม่

3. ควรศึกษาถึงผลการใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติที่มีต่อตัวแปรตามอื่นๆ นอกเหนือจากเจตคติ เช่น ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม แรงจูงใจ ความมั่นใจในการสอน ความเชื่อมั่นในวิชาชีพครู เพื่อศึกษาถึงผลการใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติให้กว้างขวางยิ่ง

4. ควรศึกษาเปรียบเทียบเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูของนิสิตศึกษาศาสตร์ที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหลาย ๆ วิธีนอกเหนือจากวิธีตามปกติที่ศึกษาในครั้งนี้ เนื่องจากยังมีวิธีการที่เหมาะสมกับการใช้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอีกหลายวิธี

เอกสารอ้างอิง

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา. เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 วันที่ 14 สิงหาคม
- มนตรี จุฬาวัฒนทล. (2543). รายงานการวิจัยเรื่อง นโยบายการผลิตและการพัฒนาครู. กรุงเทพฯ : บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด,
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : มติชน,
- วิชิต สุรัตน์เรืองชัย. (2543). รายงานการวิจัย เรื่อง ผลการใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติในการฝึก ประสบ การณ์วิชาชีพเพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูของนิสิตศึกษาศาสตร์. ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อมรวิรัช นาคทรพรพ. (2542). ปัญญาพล. กรุงเทพฯ : บริษัท เจ พีล์ม โปรเซส จำกัด.
- Eiser, R. J. (1995). *Attitudes Chaos and the Connectionist Mind*. 2nd ed. Massachusetts : Basil Blackwell Inc.
- Gay, L. R. (1992). *Educational Research Competencies for Analysis and Application*. 4th ed. New York : Macmillan Publishing Company.
- Gibbs, Graham. (1995). "Changing Lecturers' Conceptions of Teaching and Learning Through Action Research" in *Direction in Staff Development*. Buckingham : SRHE and Open University Press.